

11. Luchtzakken

augustus 2007 - II

Een Poolse, voor het eerst in Nederland, verbaasde zich erover dat hier nergens oude bomen waren. Dat is inderdaad opmerkelijk en zoals elke vraag was dit het begin van het antwoord. Bomen blijken voor veel overlast te zorgen. Volgens de NS krijgen de treinen er vierkante wielen van, volgens de automobilist waren ze een gevaar langs de weg, je kon er tegenaan rijden, en volgens mijn buurvrouw zorgden ze voor een "onte boel", de blaren die ze telkens weer moest opvegen. Een welwillende ambtenaar verschaftte mij het ultieme antwoord: "Zodra een boom groter wordt, wordt het steeds moeilijker om een kapvergunning te krijgen." Ziedaar, de zeer praktische verklaring. Alles wat in de weg staat, staat in de weg (Wittgenstein). Mijn Poolse reisde echter door naar Parijs. Daar deed zich een volgende vraag voor: "Hoe komt het dat de beelden in de parken van deze wereldstad, anders dan in Nederland, allemaal in tact zijn en niet beklad worden?" Dat is bij ons inderdaad ondenkbaar. Bij ons wordt een beeld al heel gauw van zijn sokkel getrokken, tot maaiveldhoogte teruggebracht en besmeurd, of, van Rodins "denker" zelfs het hoofd doorkliefd. En zo niet, dan toch wel met de nodige zelfspot in Madurodam bijgezet. Rinie de B., mijn raadsman (ook een jurist heeft een raadsman nodig) wilde zich wel aan een antwoord wagen, hij zei ongeveer dit: "Nederland heeft geen rotsen, het is keurig vlak. Alles wat je met het land wilt doen, kun je ook doen. Je kunt gewoon je gang gaan. De natuur zal zich nauwelijks verzetten, de grond kan wat sompiger zijn of wat zandiger, maar meer wordt je niet in de weg gelegd. In Nederland komt de natuur alleen uit de lucht, het weer van vandaag en de kans op neerslag voor morgen. Een Nederlander heeft dus ook nooit geleerd rekening te houden met de natuur in de vorm van een oude boom of met iets dat gewoon bestaat, een stuk rots, of, in het verlengde daarvan, een beeldhouwwerk. Respect voor de natuur is in Nederland zonder anker. Bovendien is bijna heel het land vroeger water geweest. Je hoeft maar te *blazen* en het is weg." Een interessante verklaring. Wij zijn een land van profijtbeginsels, beeldenstormers en verkavelaars. Maar als we aan het landschap onze eigen plathheid konden opleggen, als we natuurgebieden ten dienste van nieuw emplooi met de bulldozer naar believen uit de grond stampen (om per ongeluk, zoals in juni in Zevenaar, 130 nesten van oeverzwaluwen te vernielen), waarom dan niet ook de bewoners op de schop genomen? Toch is de blaasbaarheid nog ergens goed voor, want wat is de politieke consequentie: We hoeven met z'n allen maar hard genoeg te blazen en die hele Haagse rataplan is bijgezet in het 51e venster van onze gecanoniseerde geschiedsschrijving. En wat zien we als we door dat venster kijken? Niets dan luchtzakken om de wind van gisteren te voorspellen. Maar daarin waren sommige politici dan ook uiterst deskundig.

Uw columnist, V.L.